

Asten, 2 juli 2024

Samen de bal aan het rollen houden

Beste aanwezigen, kijkers en luisteraars,

Voor ons ligt de derde kadernota van deze coalitieperiode en het is wederom een duidelijk en overzichtelijk stuk. Hartelijk dank aan het college en alle ambtenaren voor jullie bijdrage hieraan. Bij de behandeling van eerdere begrotingen en voorjaarsnota's (nu: kadernota) spraken we de hoop uit dat er vanuit Den Haag snel meer duidelijkheid zou komen over onze financiële positie vanaf 2026. Deze wens spreken we – helaas – ook nu weer uit. De maatschappelijke opgaven waarvoor we staan gaan gewoon door en maken de moeilijke keuzes die we moeten maken nóg moeilijker. Ze dwingen ons meer en meer om écht prioriteiten te gaan stellen.

In de Kadernota 2025 ligt de focus op een sluitende begroting en is de insteek om bestaande voorzieningen niet af te breken. Immers: wat je nu afbreekt, krijg je niet meer terug. Samen voor Asten steunt deze visie van het college. Desondanks ontkom je niet aan de indruk dat er sprake is van een verarming als je de bijlage 'Niet opgenomen wensen' doorneemt. Het maakt dat de begroting van 2025 weliswaar sluitend is, maar dat niet alles wat we zouden willen gerealiseerd kan worden.

We zoomen in op de vier programma's:

1. Bestuur en Veiligheid

Gezamenlijk bouwen aan een fijne woon-, leef- en werkomgeving samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen, dat is wat we in onze gemeente doen. Een goede publieke dienstverlening is hierbij essentieel en daarom moet de basis op orde zijn; voldoende personele bezetting dus om in ieder geval de gemeentelijke basistaken uit te voeren. Het is wat Samen voor Asten betreft een goede zaak dat de Peelgemeenten hierin samen optrekken en de krachten bundelen om een zo aantrekkelijk mogelijke arbeidsregio en werkgever te kunnen zijn.

2. Ruimtelijk Domein

We timmeren flink aan de weg en liggen qua bouwen goed op koers. In Asten, Heusden en Ommel zijn diverse initiatieven in ontwikkeling. De op regionaal en provinciaal niveau gemaakte prestatieafspraken hoeven wat Samen voor Asten betreft niet de grens te zijn. Als kansen zich voordoen, moeten we hiernaar kijken. We bouwen zo veel als mogelijk voor starters en ouderen. Samen voor Asten wil ook de focus houden op alternatieve bouw, tijdelijke bouw en huisvesting bijzondere groepen. Bij de nieuw te ontwikkelen bouwlocaties willen we dat deze nieuwe woonvormen in de planvorming meegenomen worden.

Asten, Heusden en Ommel groeien de komende jaren flink. Daar hoort wat ons betreft goed openbaar vervoer bij. Wordt het daarom niet eens tijd voor een busverbinding richting treinstation Deurne via Someren, Heusden, Asten en Ommel?

De actualisatie van de visie op bebouwingsconcentraties gaan wij aandachtig volgen. Het is goed om onder het mom van 'Ruimte voor Ruimte' met name rond de kernen te kijken waar nog plek is om huizen te bouwen. Tegelijkertijd is Samen voor Asten er voorstander van om het buitengebied zoveel mogelijk open te houden en niet te veel te verstenen. Wij willen hierin een goede balans houden.

Vanwege de overbelasting van het stroomnetwerk is het vergroten van grootschalige opwekking van nieuwe energie in onze gemeente de komende jaren moeilijk. Die beperking raakt de ondernemers in onze gemeente. Zij worden meer en meer geconfronteerd met een stroomtekort en zoeken naar oplossingen. In welke mate speelt de gemeente hierin momenteel een faciliterende en lobbyende rol?

Dan zijn er nog de pleinen van Asten, Heusden en Ommel. Asten is al goed op weg met een nieuwe centrumvisie. Verderop in onze beschouwing komen wij hier nog op terug. Ook in Ommel is een werkgroep actief die nadenkt over vergroening en verfraaiing van het Onze Lieve Vrouweplein. Wat is de actuele stand van zaken in Heusden t.a.v. de realisatie van een nieuw of verbeterd Vorstermansplein? Samen voor Asten heeft bij herhaling aangegeven voor een verbeterd Vorstermansplein te zijn. Kunnen we hier meer over horen? Graag vernemen we ook wat de eventuele financiële consequenties hiervan zijn.

3. Sociaal Domein

Het is geen geheim dat Samen voor Asten er grote waarde aan hecht dat iedereen kan meedoen in onze maatschappij. Financiële regelingen die hieraan een bijdrage leveren, kunnen op onze steun rekenen. Eerder in ons betoog spraken we over de basis op orde en dit geldt wat Samen voor Asten betreft ook voor onze inwoners. Om in onze maatschappij mee te kunnen doen, zijn bepaalde basisvaardigheden essentieel. Denk hierbij aan vaardigheden op het gebied van taal, rekenen en omgaan met de computer. Asten heeft ca. 2000 inwoners die hier moeite mee hebben.

In de Kadernota 2025 staat bij de 'Niet opgenomen wensen' de wens 'Behoud van basisvaardigheden inwoners' vermeld. Inmiddels is bekend dat het Rijk toch een jaar langer de decentralisatie-uitkering in stand wil houden. Dit betekent dat in 2025 het bestaande cursusaanbod in Asten toch gefinancierd wordt uit de middelen vanuit het Rijk. Samen voor Asten is erg content met deze toezegging en heeft de motie die al klaar lag om ingediend te worden daarom ingetrokken.

Wij vinden ook dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om deel te nemen aan sport, cultuur en/of sociale activiteiten. Verenigingen zijn hiervoor dé perfecte plek. Zowel cultuureducatie als bewegen/sporten draagt bij aan het welzijn van onze inwoners. Verenigingen zorgen voor actieve betrokkenheid bij onze mooie gemeente en versterken de sociale cohesie. Om die reden dient onze fractie een motie in waarin we het college oproepen om het landelijk programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), de regionale overeenkomst Uniek Sporten De Peel en de subsidie voor verenigingen ter compensatie van OZB in de begroting voor 2025 op te nemen.

Onze gemeente neemt al jaren deel aan CmK en Uniek Sporten De Peel en nu hiermee stoppen, is het kind met het badwater weggooien. Deze regelingen hebben nu al financiële duidelijkheid nodig; dit kan naar onze mening niet wachten tot de begroting in november.

Verder zien we bij de 'Niet opgenomen wensen' de wens voor uitbreiding van de formatie gezins- en jongerencoaches vermeld staan. Om aan onze zorgplicht te kunnen voldoen, is het wat Samen voor Asten betreft nodig dat het Sociaal Team Asten voldoende mensen heeft om enerzijds ondersteuning te bieden en anderzijds hulp te indiceren. Wij hopen dat bij de begrotingsbehandeling in november hierover uitsluitsel gegeven kan worden en deze post wél opgenomen is in de begroting.

4. Financiën, Control en Economie

Tijdens de rondgang door ons centrum in het kader van de nieuwe centrumvisie werd het onze fractie duidelijk dat er waarschijnlijk wordt ingezet op een autoluw centrum en niet op een autovrije markt. Al jaar en dag pleit Samen voor Asten voor een autovrije markt, waarbij we altijd de mogelijkheid hebben opengehouden voor uitzonderingssituaties of venstertijden. Als er een voorstel komt dat bij dit principe aansluit of zo dicht mogelijk in de buurt komt, dan vinden wij dit het onderzoeken waard. We wachten het voorstel af.

De kosten voor 'extern', zoals die van de GR'en, drukken steeds meer op onze begroting. Met name de expansiedrift van de MRE komt daar de komende jaren nog extra bij, omdat we (verplicht) onderdeel kunnen worden van cofinanciering. Cofinanciering is onderdeel van de door het Rijk toegezegde 'Beethoven-gelden' à 2,3 miljard euro. "Gemeentes krijgen hier t.z.t. passende voorstellen voor", kregen wij te horen tijdens de onlangs gehouden MRE-bijeenkomst over de ontwikkelstrategie. Ter vergelijking: meebetalen aan het busstation in Eindhoven was ook een 'passend voorstel', maar vrijblijvend kwam dit niet over. Hoeveel van dit soort voorstellen kunnen we de komende jaren nog verwachten? En wat levert het ons als gemeente en als Peelregio extra op? Onze begroting staat onder druk en de komende jaren zal die druk niet minder worden. Een extra kostenpost vanuit de MRE mag wat Samen voor Asten betreft nooit ten koste gaan van onze zorgplicht en onze bestaande voorzieningen. Hoe staat het college hier tegenover?

Tot slot: de begroting van 2025 is sluitend, maar niet alles kan. Afbraak van het huidige voorzieningenniveau willen we niet en tegelijkertijd komt het jaar 2026 steeds dichterbij. In deze turbulente tijd is het niet moeilijk om somber te worden en gestrest te raken van de onzekerheid, maar onze inwoners hebben meer baat bij een positieve, alerte en actieve houding. Laten we vooral sámen de bal aan het rollen houden.

Voorzitter, tot zover in de eerste termijn.

Fractie Samen voor Asten:

Maarten van den Boomen, René van Dijk, Tiny van den Eijnden, Marieke van Oosterhout-van der Zand, Mattheus Shamoun, Twan van Teeffelen, Frank van der Velden en Remco Wever